

अवर्तित in der Stelle: सुध्मातसुतीष्णावर्तिते ऽपसि VĀSH. 26, 2 viel-
leicht ein wenig gebogen (आ + वर्तित). — intens. sich eilig —, sich
wiederholt bewegen: आ वरीवर्ति भुवनेषतः RV. 1, 164, 31. AV. 10, 2, 7.
आ पे वयो न वर्वत्त्यामिषि गभीता बाह्वैर्गवि RV. 6, 46, 14. आवर्ततः
10, 30, 10. किमावरीवः (nicht, wie Comm. und Neuere annehmen, von
वर) regte sich Etwas? 129, 1. AV. 5, 1, 8.

— अन्वा med. (das perf. im act.) herbeirollen u. s. w.: अन्वु वामेकः प-
विरा वर्वर्त RV. 5, 62, 2. nach Jmd sich hinwenden, Jmdes Gang folgen:
सूर्यस्यावृत्तमन्वा वर्ते VS. 2, 26. KAUSH. UP. 2, 8, 9. TS. 1, 6, 2. अघर्षुम्
LĪTJ. 1, 11, 6. दक्षिणांवाहूनन्वावर्तते so v. a. kehren rechts um ÇAT. BA.
2, 6, 2, 18. सव्यं बाहुम् GOBH. 3, 7, 13. — intens. nachfahren: अर्थमेतं रथी-
वाघानमन्वावरीवुः RV. 10, 51, 6. sich entlang bewegen: सर्वानूतनुं वापु-
रावरीवर्ति TS. 5, 3, 4, 3.

— अया sich abwenden, sich trennen von: अयावृत्प्य गार्हपत्यात्क्रव्यादा
प्रेतं AV. 12, 2, 34. अय चक्रा अयावृत्तस्य (अ° v. l.) ÇĀÑKH. ÇA. 5, 13, 3. —
Vgl. अयावृत्त (auch in den Nachträgen) fg. und अनयावृत्त.

— अया sich herwenden zu (acc.), kommen zu; wiederkehren: पुरा
संबाधाद्भ्या ववृत्स्व नः RV. 2, 16, 8. सखे सखीयमभ्या ववृत्स्व 4, 1, 3.
31, 4, 43, 5, 6, 19, 3, 10, 83, 6. AV. 3, 17, 9, 7, 105, 1, 10, 5, 38, 11, 1, 22. VS.
12, 103. MBH. 5, 4128. अयावर्तं स्तोमा भवति PANĀV. BA. 16, 4, 11. अ-
भ्यावर्तस्व (उपावर्तस्व ed. Bomb.) ब्रह्म अत्तरात्मनि विश्रुतम् sich wenden
an, seine Zuflucht nehmen zu MBH. 5, 1679. act.: अभि व् अवात्सुर्मितिनवी-
यसी zu euch wandte sich RV. 7, 59, 4. अयावृत्त zurückgekommen, zu-
rückgebracht VS. 8, 58. hingekommen zu (acc.) ÇAT. BA. 7, 5, 2, 7. hinge-
wendet zu KĪTJ. ÇA. 7, 4, 40. Vgl. अयावर्त fg. — caus. 1) herwenden
sc. den Wagen so v. a. herkommen: कृतम् ऊति अया ववर्तति RV. 10,
64, 1. — 2) wiederholen: सावित्रीम् ÇĀÑKH. GRHJ. 4, 8.

— उदा caus. hinaustreiben, verdrängen: उदितो गन्धर्वमवीवृताम् AV.
14, 2, 36. श्रोतास्युदावर्तयति पुरीषं चातिवर्तयेत् austreten machen SUÇA.
2, 516, 9. — Vgl. उदावर्त.

— उपा 1) sich hinwenden, herantreten, gelangen zu (acc., auch loc.),
sich auf Jmdes Seite stellen, Jmd zufallen: अतश्चिदा न उप वस्यसा कृदा
युवान् आ ववृधम् RV. 8, 20, 18. पपाद्विभ्यत उपावर्तत तमेवाद्याप्युपावृताः
AIT. BA. 2, 3, 36, 7, 19, 28. पुनरेवेनं वामं वसूपावर्तते TBA. 1, 1, 2, 3.
6, 2, 3. पतरान्वा इयमुपावृत्स्यति TS. 2, 4, 2, 1. 5, 2, 2, 4. वृद्धिम् 4, 2, 5.
उप न आ वर्तस्व komme zu uns 2, 1, 6, 1, 6, 6. ÇAT. BA. 1, 3, 4, 10. देवान्
1, 2, 11. 2, 4, 2, 11. श्रोत्रः 4, 3, 2, 8. स यत्प्रातःसवन उपावृत्स्यत् 4, 2, 18.
यज्ञे 1, 5, 2, 7. पुरस्ताद्देवाः प्रत्यक्षो मनुष्यानुपावृताः 3, 1, 2, 6. उपावृत्प्य hin-
zutretend MBH. 4, 1986. R. GOBH. 2, 17, 24. तमेव मनसा ध्यायन्त्युपाव-
र्तत्सद्दिशं MBH. 1, 3850. अम्बरीषमुपावृत्प्य sich wendend an BĀLĪ. P.
9, 5, 1. उपावर्तस्व (अभ्यावर्तस्व ed. Calc.) तद्ब्रह्म अत्तरात्मनि विश्रुतम्
seine Zuflucht nehmen zu MBH. 5, 1679 (nach der Lesart der ed. Bomb.).
अत्तय्यं तस्य तच्छ्राद्धमुपावर्तेत्पितृन् zu Theil werden 1, 2818. देववृष्टे य-
था पयः । अर्पतावपि — उपावर्तते मे BĀLĪ. P. 4, 18, 11. प्रदक्षिणामुपावृत्प्य
Jmd (acc.) die rechte Seite zuwendend MBH. 2, 1621. 3, 4982. 12027. 4,
1784. 13, 6887. R. 1, 33, 17 (34, 15 GOBH.). R. GOBH. 1, 67, 29. 77, 55. 2,
55, 18. जम्बूमार्गाडुपावृत्प्य abbiegend MBH. 3, 4084. zurückkehren, heim-
kehren 1, 7831. 2, 1018. 1046. R. 3, 25, 22. 4, 44, 122. 6, 97, 25. ÇĀK. 8,

14. KULL. zu M. 12, 124. उपावृत्त gekommen zu: ताम् (so die neuere
Ausg. st. ताम्) HARIV. 5634. तस्मिन्यज्ञे R. GOBH. 1, 13, 7. herangekommen:
उपात्तिकात् 4, 59, 14. संध्याकाल MBH. 5, 325. BĀLĪ. P. 4, 13, 38. 6, 14,
32. 9, 6, 30. 10, 1, 56. 33, 39. 79, 1. zurückgekehrt, heimgekehrt MBH. 14,
1546. 15, 506. R. 2, 55, 11 (10 GOBH.). R. GOBH. 1, 4, 85. 2, 24, 3. वनवा-
सात् 87, 27. RAGH. 1, 49. ÇĀK. 46, 6, 7. MĀRK. P. 17, 8. ब्रह्मचर्याश्रमात्
28, 17. DAÇAK. 94, 8. — 2) sich niederlassen: उपावर्तावकैः (अपवर्तामकैः
ed. Bomb., यथाकथंचित् शयनं कुर्मः Comm.) भूमावास्तोर्यं स्वयमजितेः R. 2,
53, 4. — 3) Statt finden, geben: यत्र धर्माधर्मो सक्तु कार्येण कालत्रयं च
नोपावर्तते ÇĀK. bei WINDSCHMANN, SANC. 127. — 4) उपावृत्त sich wäl-
zend AK. 2, 8, 2, 18. R. 5, 26, 21. — 5) उपावृत्त HARIV. 6347 fehlerhaft
für उपावृत्त, wie die neuere Ausg. liest. — Vgl. उपावर्तन, उपावृत्-
— caus. 1) zuwenden: आ वा धियो ववृत्पुर्धरा उप RV. 1, 133, 5. तेभ्यो द-
शतमुपावर्तयेत् ÇAT. BA. 4, 5, 8, 16. KĪTJ. ÇA. 10, 1, 19. — 2) herbeiführen
DAÇAK. 94, 8. zurückführen MBH. 2, 2671. R. 2, 19, 18 (16, 18 GOBH.). R.
GOBH. 2, 10, 16. 92, 19. 93, 4, 99, 83. BĀLĪ. P. 9, 15, 86. — 3) herbiegen.
herziehen: अर्शः SUÇA. 2, 47, 9. zurückziehen: पादौ प्रतिय्य सा पूर्वं पावके
— दधौ दग्धौ पुनः पादावुपावर्तयत (अये ऽये प्रसारितवती NĪLĀK.) MBH.
9, 2784. — 4) sich erholen lassen: अयान् MBH. 7, 3739. 3741. — 5) Jmd
von Etwas abbringen MBH. 15, 504.

— अयुपा sich hinwenden —, gelangen zu: क्रीतस्य मनुष्यान्मयुपा-
वर्तमानस्य AIT. BA. 1, 12, 4, 1. अनाद्यम् TS. 5, 4, 2. अयुपावृत्त ÇAT.
BA. 2, 2, 2, 13. 6, 2, 11. 4, 2, 5, 7. 8, 9, 1, 2, 19. ०वृत्त zurückgekehrt R. GOBH.
1, 61, 10. 2, 65, 13.

— पर्युपा zurückkehren: ०वृत्त R. 4, 29, 22.

— न्या caus. Jmd von Etwas (abl.) abstehen machen, abhalten von:
हरिणा दामोदरे न्यावर्तिते रणात् KATHĀS. 50, 62.

— पर्या 1) sich umwenden, sich abwenden: पर्यावर्ते डुःषष्ट्यात् AV. 7,
100, 1. मत्पर्यावृत्तः (०वृत्तः) 11, 4, 26. पच्छपानः पर्यावर्ते wenn ich mich um-
drehe 12, 1, 34. TBA. 2, 1, 2, 7. 8. 2. 5. पतंती पर्यावर्तमाने sich drehend 3, 11,
2, 4. यदा खलु वा अदित्यो न्यङ्गुष्मिभिः पर्यावर्तते TS. 2, 4, 2, 2. 2, 3, 2, 2, 1.
ÇAT. BA. 2, 4, 2, 21. 2, 9. पुरुषः पराङ्गुर्वावर्तते 14, 7, 2, 2. प्रसव्यम् ÇĀÑKH.
GRHJ. 2, 8. पर्यावृत्त्येति गृह्यदर्शनात् KULL. zu M. 3, 217. पर्यावर्ताथ रथेन
वीरो भोगी यथा पादतलाभिमृष्टः MBH. 4, 2106. पर्यावृत्ते ऽऽश्रमाय er
richtete seine Schritte zurück nach 3, 10074. पर्यावर्तंष्ट्रे तदवाभ्यापन् etwa
es hat sich das Reich gewendet RV. 10, 124, 4. परिंश्रवर्त् Padap. —
2) in den Besitz gelangen von: प्रयुभो यावत् — पर्यावर्तेदरारोक्ता वज्र-
नाभसुताम् HARIV. 8599. — Vgl. पर्यावर्त fg. — caus. umwenden, um-
drehen TS. 6, 4, 1. ÇAT. BA. 6, 5, 2, 12. KĀND. UP. 1, 5, 2. — desid. um-
drehen wollen: समानं चक्रं पर्याविवृत्सन् RV. 7, 63, 2.

— अनुपर्या sich wenden in der Richtung von, nachfolgen: दक्षिणां बा-
हुम् ÇAT. BA. 9, 3, 4, 17. इन्द्रस्यावृत्तम् TS. 1, 7, 2, 3. 5, 2, 5, 4. 7, 1, 2, 4. अनु
वे श्रेयांसं पर्यावर्तते man stellt sich hinter AIT. BA. 2, 20, 3, 11. स एतमेव
(सूर्य) शस्त्रेणानुपर्यावर्तते er folge gleichsam dem Laufe der Sonne 4.

— अपपर्या sich wogewenden: अपपर्यावृत्प्य पुरोच्छ्वासादभिपर्यावर्तमानो ज-
पेत् GOBH. 4, 3, 12.

— अभिपर्या sich zuwenden, sich drehen nach oder um AV. 12, 3, 8.
15, 7, 4. वयस्यन्यत्रर्मर्धमभि पर्यावर्तते die Vögel drehen sich nach der